

Verbod lozing vanuit een voedselrestenvermaler blijft

Het resultaat van gebruik van de voedselrestenvermaler –namelijk vaste afvalstoffen in de natte afvalverwerking– verhoudt zich niet met de uitgangspunten van het afvalbeleid met bewuste scheiding en hergebruik van afvalstromen. Het verhoudt zich evenmin met het afvalwaterbeleid, waarbij onnodige verhoging van de belasting en onnodige verhoging van de emissies van de afvalwaterketen moeten worden voorkomen. Dat schrijft staatssecretaris Van Geel in een brief aan de Tweede Kamer als antwoord op vragen gesteld tijdens het Algemeen Overleg Afvalstoffen eerder dit jaar.

Nieuws

Tekst: Will Scheffer

Fotografie: Ed Buying

De voedselrestenvermaler is een in de keuken gemonteerd elektrisch apparaat dat afvoert op de riolering en alle verterbare etensresten, zoals groente-, fruit- en beenderafval met toevoeging van water vermaalt tot een vloeibare afvalstof. In de jaren tachtig van de vorige eeuw werd het verbod op het lozen met behulp van een voedselrestenvermaler opgenomen in de Model Lozingsverordening Riolering (1987) van de vng. Deze modelverordening werd door vrijwel alle gemeenten gehanteerd en bevatte voorschriften waar lozingen op de riolering aan moesten voldoen. De voorschriften waren bestemd ter bescherming van de riolering, in het belang van de doelmatige werking van de afvalwaterzuivering en ter bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Bij de implementatie van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (EU/91/271) zijn de regels vanuit de Model Lozingsverordening Riolering opgenomen in nationale wetgeving. Het betrof regels voor zowel afvalwater afkomstig van huishoudens als afvalwater afkomstig van allerlei bedrijfsmatige activiteiten. In diverse besluiten op

grond van de Wet milieubeheer is het verbod op lozen in de riolering van door een voedselrestenvermaler versneden stoffen dan ook terug te vinden. In het Ontwerpbesluit afvalwater huishoudens, dat momenteel in procedure is ^[2], is het verbod weer opgenomen.

Doelmatig

In ons land is het beleid erop gericht dat afvalstoffen uit huishoudens gescheiden worden ingezameld. Vooral bij vaste afvalstoffen heeft dit een lange traditie. De meeste huishoudens scheiden groente-, fruit- en tuinafval (gft), papier, glas en klein chemisch afval. Gescheiden inzameling maakt een efficiënte verwerking en hoogwaardig hergebruik van al deze afvalstromen mogelijk. Het beginsel 'scheiding bij de bron', dus al in het huishouden, ligt hieraan ten grondslag. Naast deze vaste afvalstromen ontstaat in huishoudens ook een natte afvalstroom: het huishoudelijk afvalwater. Deze stroom wordt ingezameld via de riolering en verwerkt op de afvalwaterzuiveringsinstallatie. Deze route wordt als doelmatig beschouwd voor afval afkomstig van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden. Bij inzameling en transport van deze natte afvalstroom is steeds het uitgangspunt gehanteerd dat vaste afvalstoffen, waarvan het brengen in de riolering niet noodzakelijk is, via de route voor vast afval worden in-

gezameld. Etensresten vallen daar ook onder.

Voedselrestenvermaler

In 1997 en 1998 heeft het Amerikaanse bedrijf In-Sink-Erator/Emerson het verbod bij de toenmalig minister De Boer ter discussie gesteld ^[4] ^[5]. Het verbod bleef echter gehandhaafd. Het bedrijf In-Sink-Erator/Emerson stelt zich echter (nog steeds) op het standpunt dat het verbod leidt tot een handelsbelemmering bij de invoer en verkoop van de voedselrestenvermaler in ons land. Volgens Van Geel is er van rechtswege geen sprake van een handelsbelemmering, waarbij een product markttoegang wordt onthouden ten gunste van een binnenlandse concurrent. Het verbod heeft volgens de bewindsman betrekking op de lozing van vernalen voedselresten op de riolering en niet op het aankopen of in bezit hebben van een voedselrestenvermaler. De facto leidt het verbod er toe dat de voedselrestenvermaler nagenoeg niet wordt toegepast. De leveranciers van keukens en keukenapparatuur bouwen de apparatuur niet standaard in en maken geen reclame met het product, aldus Van Geel. Toelaten van lozing op de riolering via de voedselrestenvermaler staat haaks op de uitgangspunten van het Nederlandse afval(scheidings)beleid. Het biedt namelijk de mogelijkheid vaste afvalstoffen via de 'natte route' af te voeren. Van Geel acht het verlaten van dit uitgangs-

punt, dat vast en nat afval gescheiden worden afgevoerd en verwerkt, niet in het belang van de afvalverwerking en van het milieu.

Argumentatie

Het bedrijf In-Sink-Erator/Emerson stelt dat het verbod in de praktijk niet te handhaven is en alleen al daarom uit de regelgeving zou moeten worden verwijderd. Van Geel bevestigt dat het bevoegd gezag een woning niet mag betreden om het verbod te handhaven. Dit geldt overigens niet in bedrijfsmatige situaties. Dat handhaving bij huishoudens van het verbod moeilijk of zelfs onmogelijk is, doet volgens Van Geel niet af aan de uitgangspunten van het beleid. De staatssecretaris meent dat het verbod wel degelijk effect heeft, ook zonder mogelijkheid tot strikte handhaving. De voedselrestenvermaler wordt immers niet standaard in nieuwe keukens ingebouwd, er wordt geen reclame voor gemaakt en projectontwikkelaars leveren woningen op zonder geïnstalleerde voedselrestenvermaler.

Het bedrijf argumenteert dat wijziging in de uitvoering van de GFT-inzameling zou moeten leiden tot grotere vrijheid voor gemeenten om te bepalen of zij gebruik van een voedselrestenvermaler toestaan of niet. In een eerdere brief van november 2004 heeft Van Geel aangegeven de gemeenten meer vrijheid te willen geven in de praktische uitvoering van de GFT-inzameling. De wettelijke

inzamelplicht blijft echter gehandhaafd. Het afvalwatersysteem wordt met de lozing van vermalen voedselresten extra belast. Elke verhoging van de belasting van dit systeem zal leiden tot een verhoging van de emissies vanuit dit systeem zowel via de overstorten als via de effluentlozingen. Dit acht Van Geel vanuit het 'stand still'-beginsel ongewenst.

Verbod blijft

De TU Delft heeft –in opdracht van het bedrijf In-Sink-Erator/Emerson– een bureaustudie uitgevoerd naar eventuele voordelen van de voedselrestenvermaler en verwijdering van dit afval via de 'natte' verwijderingsroute [3]. Van Geel constateert dat de studie zich alleen richt op de zuiveringsinstallatie en niet op het gehele afvalwatersysteem. Dus vindt hij dat er sprake is van een beperkte scope. Bovendien zijn enkele aannames gedaan die Van Geel op zijn minst aanvechtbaar acht. Maar zelfs als de conclusie juist is, namelijk dat verwijdering via de 'natte' route leidt tot een marginaal hogere biogasproductie in de vergistingsinstallatie, betekent dat volgens hem niet meer dan een marginaal argument in de discussie. Overigens beschikt slechts 27 procent van de zuiveringsinstallaties over een dergelijke vergistingsinstallatie. Dit percentage vertoont ook nog eens een dalende tendens. De huidige wetgeving en uitgangspunten op het gebied van afval(water)verwerking laten geen ruimte

voor lozing van vaste afvalstoffen via de natte stroom, meent Van Geel. Verkoop van de voedselrestenvermaler is op zich in Nederland niet verboden. Het beleid vormt als zodanig geen handelsbelemmering in de zin van concurrentievervalsing. Het resultaat van gebruik van de voedselrestenvermaler –namelijk vaste afvalstoffen in de natte afvalverwerking– verhoudt zich niet met de uitgangspunten van het afvalbeleid met bewuste scheiding en hergebruik van afvalstromen. Het verhoudt zich evenmin met het afvalwaterbeleid waarbij onnodige verhoging van de belasting en onnodige verhoging van de emissies van de afvalwaterketen moeten worden voorkomen. De regering acht het daarom niet wenselijk om omwille van de verkoop van het product voedselrestenvermaler de uitgangspunten van het afvalstoffenbeleid en het afvalwaterbeleid te verlaten. □

Bronnen en verwijzingen

- [1] Brief van Staatssecretaris drs. P.L.B.A. van Geel (Vrom) aan de Tweede Kamer, 25 augustus 2005, kenmerk BWL/2005158768.
- [2] 'Ontwerp-Besluit lozing afvalwater huishoudens', Intech K&S, maart 2005.
- [3] 'Afval in en urine uit het riool?', Intech K&S, april 2003.
- [4] 'Voedselrestenvermalers blijven taboe', Intech april 1999.
- [5] 'De voedselrestenvermaler nader bekeken', Intech juni 1999.